

СИЛАБУС

з дисципліни «Еволюція наукових концепцій менеджменту»
на здобуття третього (освітньо - наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота.

Викладач курсу – **Орел Володимир Миколайович**, д.е.н., професор, професор кафедри кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту (<http://khntusg.com.ua/staff/orel-volodimir-mikolajovich/>)

ОПИС КУРСУ

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Навчальна дисципліна «Еволюція наукових концепцій менеджменту» спрямована на набуття знань і розуміння у фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, шляхом фундаментального вивчення теоретичної платформи управління, змістових характеристик базових та сучасних теорій і концепцій управління, їх генезису, розвиток дослідницьких вмінь та критично-аналітичного мислення в галузі управління, формулювання нових уявлень та створення нових знань в управлінській думці. Дисципліна зорієнтована на отримання фахових компетентностей щодо здатностей формулювати концептуальні підходи та цілісне бачення системи сучасного менеджменту, критично мислити в галузі управління, застосовувати отримані знання для формування теоретичного підґрунтя наукових досліджень; формулювати нові уявлення та створювати нові знання в управлінській думці.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

знати:

- зміст сучасних моделей розвитку управлінської науки;
- характеристики основних типів наукової раціональності у контексті історичного розвитку концепцій менеджменту;
- основні структурні елементи та напрями еволюції концепцій менеджменту;
- сутність взаємозв'язку між позитивними та нормативними теоретичними поглядами представників основних наукових традицій та напрямів менеджменту;

вміти:

- використовувати наукові погляди і рекомендації у практичній діяльності менеджерів;
- орієнтуватися у теоретичній літературі з питань менеджменту; ♦ розуміти підходи до вивчення історії вчень менеджменту;
- характеризувати школи управління і основні підходи до його вивчення;
- розглядати в історичному аспекті виникнення управління і його розвиток на різних етапах розвитку суспільства;
- детально характеризувати школу наукового управління і її основних представників, адміністративну школу менеджменту, школу людських стосунків;
- характеризувати основні етапи розвитку менеджменту в США, Західній Європі і Японії, а також розглядати у загальному контексті розвиток управлінської думки в Україні від найдавніших часів до сьогодення.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладання дисципліни «Еволюція наукових концепцій менеджменту» є формування у майбутніх докторів філософії комплексу теоретичних уявлень щодо базових положень і вимог сучасних управлінських концепцій та прищеплення вмінь практичного застосування цих вимог і підходів під час досліджень систем менеджменту вітчизняних і закордонних підприємств.

Завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання курсу, є надання здобувачам вищої освіти наступних можливостей з:

- озброєння аспірантів розумінням актуальних напрямів розвитку теорії та практики організаційно-управлінської діяльності;
- сприяння опануванню знаннями щодо сутності концепцій та моделей сучасного менеджменту;
- формування вмінь використовувати ефективні управлінські інструменти та методи при визначенні характеру та обґрунтуванні необхідності здійснення змін

Компетентність, що забезпечує.

Здатність працювати з різними джерелами інформації, аналізувати та синтезувати її, виявляти не вирішені раніше завдання (проблеми) або їх частини, формулювати наукові гіпотези та проводити наукові дослідження і здійснювати професійну діяльність державною мовою.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, філософського тлумачення, обґрунтування та економічного доведення отриманих результатів та розуміння сутності досліджуваних соціально-економічних явищ, обґрунтування, постановки та моделювання задач.

Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність).

Здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження проблем менеджменту соціально-економічних систем, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей з питань менеджменту на високому фаховому рівні, що створюють нові знання, з використанням прогресивних методів наукового пошуку.

Здатність використовувати новітні інформаційні технології та інструменти, прогресивні програмні продукти, можливості глобальної мережі Інтернет у процесі продукування нових знань, отримання науково-практичних результатів у галузі менеджменту.

Здатність у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів щодо сталого розвитку соціально-економічних систем.

Здатність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у галузі управління та адміністрування, управління розвитком, обґрунтування архітектури механізмів управління та функціонування соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання. В результаті вивчення курсу здобувачі мають отримати:

Знання та розуміння теорії і методології системного аналізу, етапів реалізації системного підходу при дослідженні процесів та явищ у соціально-економічних системах.

Знання методів наукових досліджень, навиків використовувати їх на рівні доктора філософії. Навиків працювати з різними джерелами, вишукувати, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію. Розуміння наукових статей у сфері обраної спеціальності. Вміння та навиків працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін. Навиків відслідковувати найновіші досягнення та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів аспіранта (здобувача). виявляти протиріччя і не вирішені раніше проблеми або їх частини, формулювати робочі гіпотези.

Здатність формулювати концептуальні підходи та цілісне бачення системи сучасного менеджменту. Навички критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів. Спроможність генерувати власні ідеї та приймати обґрунтовані рішення в сфері управління. Спроможність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі управління та адміністрування в соціально-економічних системах різних масштабів та рівнів.

Спроможність здійснювати ретроспективний аналіз наукового доробку у напрямі дослідження менеджменту, виявляти та вирішувати наукові завдання у галузі управління.

Знання генезису розвитку наукової думки у галузі управління та адміністрування, навиків здійснення основних функцій і методів управління; методів проектування

організаційної структури; навиків застосування основних управлінських технологій; проводити експериментальні дослідження об'єктів управління. Спроможність використовувати статистичні методи аналізу для встановлення структурно-динамічних тенденцій та закономірностей в галузі управління та адміністрування. Навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі управління та адміністрування, соціальних та поведінкових наук.

Структура курсу:

Тема 1. Генезис теорій та концепцій управління.

Знати передумови виникнення управлінської думки, її еволюції та факторів що впливають на розвиток. Мати уявлення та розуміння сутності і змісту генезису управлінської думки, етапів її розвитку та фундаментальних шкіл наукового менеджменту.

Тема 2. Змістова характеристика сучасних фундаментальних платформ управління.

Знати зміст та вміти формувати цілісне уявлення про систему фундаментальних платформ управління. Уміти здійснювати порівняння моделей управління, що склалися в зарубіжній практиці та інтерпретувати їх у вітчизняну практику.

Тема 3. Особливості та напрями управлінської науки в Україні.

Розуміти значення та необхідність розвитку сучасних управлінських технологій в практиці вітчизняного менеджменту. Уміти визначати напрями і тенденції розвитку управлінської науки в Україні та забезпечувати її синтез з прогресивними теоріями і практиками управління зарубіжних країн.

Тема 4. Нова парадигма теорій управління.

Знати проблеми формулювання парадигм новітнього менеджменту та типології сучасних парадигм. Уміти формулювати нові підходи до системи управління та інтерпретувати базові положення у реалії вітчизняної практики управління. Розробляти теоретичний базис власного наукового дослідження.

Тема 5. Управління якістю в системі менеджменту організації.

Отримати ґрунтовні знання з теорій управління якістю. Набути практичні уміння та розуміння використання інструментарію і принципів управління якістю в системі менеджменту організації. Уміти формулювати критерії якості системи управління за рекомендаціями МС ISO.

Тема 6. Прикладні аспекти сучасних теорій та концепцій управління.

Володіти техніками та мати практичні навички використання сучасних теорій і шкіл в практичній управлінській діяльності та застосовувати їх в науковій та дослідницькій діяльності.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

для заліку – модуль 1 – 50 % семестрової оцінки; модуль 2 – 50% семестрової оцінки;

для іспиту – модуль 1 – 30 % семестрової оцінки; модуль 2 – 30% семестрової оцінки; іспит – 40% семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>